

پژوهشکده‌ی آمار

اسم الله الرحمن الرحيم

شناسنامه نشریه	
EC-2-7-99-13	کد گزارش
تأثیر افزایش قیمت خودرو بر تورم کل	فارسی
The effect of car prices increasing on total inflation	انگلیسی
قیمت خودرو، تورم کل، افزایش قیمت خودرو	واژه‌های کلیدی
اسعد اله‌رضایی	نویسندگان
دکتر ایوب فرامزی	ناظر علمی
پژوهشکده‌ی آمار،	ناشر
پژوهشکده‌ی آمار، تهران، خیابان دکتر فاطمی، خیابان باباطاهر، خیابان شهید فکوری، شماره‌ی ۱۴۵.	نشانی
کد پستی: ۱۴۱۳۷۱۷۹۱۱	
اردیبهشت ۹۹	زمان انتشار
۸۸۶۳۰۴۴۰-۳	تلفن
research@srtc.ac.ir	پست الکترونیک

♦ مسئولیت آرا و نظرهای ارائه‌شده در گزارش بر عهده‌ی نویسنده یا نویسندگان است.

♦ حق مالکیت معنوی این گزارش تحلیلی متعلق به پژوهشکده‌ی آمار است و نقل مطالب فقط با ذکر مأخذ مجاز است.

صفحه‌بندی:

طاهره امینی

طرح جلد:

ساناز مهندسی

تأثیر افزایش قیمت خودرو بر تورم کل

اسعد الهرضایی

* مقدمه

به صورت غیر مستقیم از طریق تأثیر بر قیمت دیگر اقلام منجر به افزایش نرخ تورم شود که در این گزارش تأثیر کوتاه مدت و مستقیم تغییرات قیمتی خودرو بر نرخ تورم بررسی می شود.

* اهمیت کالای خودرو سبد خانوار

برای بررسی تأثیر افزایش قیمت خودرو بر نرخ تورم ابتدا باید اهمیت این کالا در سبد خانوار را بررسی نمود. در واقع ضریب اهمیت اقلام سبد مصرفی خانوارها نشان دهنده میزان تأثیر آنها بر عدد شاخص قیمت مصرف کننده است. ضریب اهمیت هر قلم نسبت هزینه انجام شده برای آن قلم در سال پایه (ارزش پایه) به کل هزینه های خانوار است. قبل از شروع تحلیل ضریب اهمیت خودرو، ضریب اهمیت گروه های اصلی کالایی سبد خانوار بر اساس طبقه بندی مصرف فردی بر مبنای هدف (COICOP)^۱ در جدول ۱ نشان داده شده است.

بر اساس این طبقه بندی کالای خودرو در گروه حمل و نقل قرار دارد. زیربخش های گروه حمل و نقل و ضرایب اهمیت آنها در جدول ۲ آورده شده است.

بر اساس این جدول ضریب اهمیت خرید وسایل نقلیه در سبد خانوارهای کشور ۲۸۲ درصد از کل سبد خانوار و ۳۱ درصد از گروه حمل و نقل بوده که این عدد به معنای تأثیر این قلم در محاسبه ی شاخص کل است.

تورم یکی از موضوعات اساسی و متغیرهای کلیدی تأثیرگذار بر متغیرهای کلان اقتصادی است که از دیرباز مورد بحث نظریه پردازان اقتصادی بوده است. بسیاری از اقتصاددانان بر این باور هستند که تورم منشأ عدم ثبات اقتصادی است و کشورهایی که با تورم بالا روبه رو هستند از بی ثباتی اقتصاد رنج می برند. با توجه به تجربه ی تورم بالا در ایران در سال های متمادی و تحت تأثیر قرار دادن رفاه مصرف کنندگان و وضعیت فعالیت بنگاه های اقتصادی، مسئولین و سیاستگذاران اقتصادی در سال های اخیر تلاش کرده اند سیاست های پولی و مالی را به گونه ای تنظیم نمایند که افزایش قیمت تحت کنترل قرار گیرد.

هر یک از گروه های کالایی مصرفی خانوارها در تورم کل، سهم متفاوتی را داشته اند که اطلاع از این سهم ها می تواند سیاست های ضد تورمی دولت و سیاستگذاران را هدفمند کند و همچنین می تواند راهنمای عمل خوبی برای دولت مردان در زمینه ی نظارت و کنترل قیمتی، شناسایی و اعطای یارانه به برخی اقلام خاص و ضروری و همچنین شناخت نقاط قوت و ضعف عملکرد دولت در برنامه های اقتصادی و... باشد. یکی از اقلام مهم و تأثیر در سبد خانوارها قلم خودرو است که اهمیت ویژه ای در سبد خانوار داشته و تغییرات قیمت آن همواره مورد توجه خانوارها بوده است. با توجه به افزایش قیمت خودرو در ماه های اخیر انتظار می رود که این شوک ناگهانی در کوتاه مدت به صورت مستقیم و در بلندمدت

اسعد الهرضایی کارشناس پژوهشی گروه آمارهای اقتصادی پژوهشکده ی آمار هستند.

* سهم از تورم قلم خودرو

جاری استفاده کنیم. به عبارت دیگر سهم یک کالا از تورم کل یک سال اخیر، نسبت تغییرات هزینه‌های انجام شده برای آن کالا در سال جاری و سال قبل به تغییرات هزینه‌های انجام شده خانوارها برای کل کالاها در این دو سال است. به عبارت دیگر اگر خانوارها در سال جاری، مبلغ مشخصی نسبت به سال قبل برای کالاها و

همان‌طور که اشاره شد ضریب اهمیت قلم به معنای میزان تأثیر هر قلم در محاسبات شاخص کل است. اما هدف این گزارش بررسی سهم یک قلم از نرخ تورم بوده نه عدد شاخص. بنا بر این باید به جای استفاده از ارزش پایه از ارزش جاری یا هزینه‌ها در دوره‌ی

جدول ۱- ضریب اهمیت گروه‌های اصلی سبد خانوار

ضریب اهمیت (درصد)- سال پایه ۱۳۹۵		کل کشور ۱۰۰/۰	گروه
مناطق روستایی ۱۰۰/۰	مناطق شهری ۱۰۰/۰		
شاخص کل			
۳۹/۶۲	۲۵/۰۳	۲۷/۲۳	خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات
۱- خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها			
۳۸/۴۸	۲۴/۵۳	۲۶/۶۴	خوراکی‌ها
۳۶/۶۰	۲۳/۵۷	۲۵/۵۵	نان و غلات
۱۰/۵۶	۵/۹۸	۶/۶۷	گوشت قرمز و سفید و فرآورده‌های آن‌ها
۷/۹۶	۵/۵۴	۵/۹۱	گوشت قرمز و گوشت ماکیان
۷/۱۰	۴/۷۹	۵/۱۴	ماهی‌ها و صدف‌داران
۰/۸۶	۰/۷۶	۰/۷۷	شیر، پنیر و تخم مرغ
۳/۳۳	۲/۷۰	۲/۸۰	روغن‌ها و چربی‌ها
۲/۰۶	۱/۱۵	۱/۲۹	میوه و خشک‌بار
۴/۱۰	۳/۳۱	۳/۴۳	سبزیجات (سبزی‌ها و حبوبات)
۴/۸۲	۲/۷۰	۳/۰۲	شکر، مربا، عسل، شکلات و شیرینی (قند و شکر و شیرینی‌ها)
۲/۲۵	۱/۳۰	۱/۴۴	محصولات خوراکی طبقه‌بندی نشده در جای دیگر
۱/۵۳	۰/۸۹	۰/۹۸	چای، قهوه، کاکائو، نوشابه و آب میوه (نوشابه‌های غیر الکلی)
۱/۸۸	۰/۹۶	۱/۱۰	
۱/۱۴	۰/۵۰	۰/۵۹	۲- دخانیات
۶۰/۳۸			کالاهای غیر خوراکی و خدمات
۶/۲۸			۳- پوشاک و کفش
۲۱/۱۱			۴- مسکن، آب، برق، گاز و سایر سوخت‌ها
۱۴/۴۷			مسکن
۱۳/۸۷			اجاره
۰/۶۰			خدمات نگهداری و تعمیر واحد مسکونی (خدمت)
۶/۶۴			آب، برق و سوخت
۵/۵۳			۵- مبلمان و لوازم خانگی و نگهداری معمول آن‌ها
۷/۱۹			۶- بهداشت و درمان
۹/۲۶			۷- حمل و نقل
۲/۹۷			۸- ارتباطات
۱/۷۲			۹- تفریح و فرهنگ
۰/۹۵			۱۰- آموزش
۰/۸۹			۱۱- هتل و رستوران
۴/۴۸			۱۲- کالاها و خدمات متفرقه

جدول ۲- ضرایب اهمیت گروه حمل و نقل

ضریب اهمیت	شرح
۹,۴۱	حمل و نقل
۷,۱۹	حمل و نقل شخصی
۲,۷۲	خرید وسایل نقلیه
۴,۴۷	استفاده از وسایل حمل و نقل شخصی
۲,۲۱	خدمات حمل و نقل عمومی

کل با نوسان همراه بوده است اما این عدد در انتهای سال (۶/۴۷) نسبت به ابتدای سال (۵/۸۶) بیشتر است. و در ابتدای سال ۱۳۹۹ به عدد ۶/۶۳ رسیده است که با توجه به افزایش قیمت خودرو با افزایش همراه بوده است.

لازم به ذکر است تغییرات سهم از تورم خودرو علاوه بر تغییرات قیمت خودرو به تغییرات قیمت دیگر اقلام سبد خانوار هم بستگی دارد به عبارت دیگر افزایش سهم از تورم یک کالای خاص به این معنی است که میزان افزایش قیمت آن کالا بیشتر از میانگین افزایش قیمت دیگر اقلام سبد خانوار تورم کل را تحت تأثیر قرار داده است.

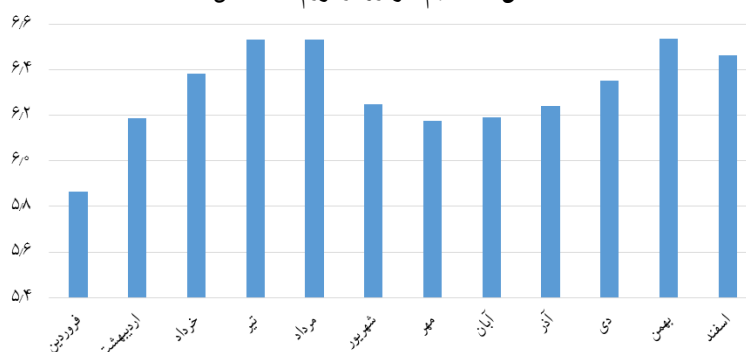
توضیحات

۱- Classification of Individual Consumption According to Purpose

خدمات بیشتر هزینه کرده باشند، درصدی از آن مبلغ اضافه شده مشخص که مربوط به یک کالای خاص است، نشان دهنده سهم آن کالا در تورم کل است. این محاسبات برای کالای خودرو بر اساس اطلاعات مرکز آمار ایران در ماههای سال ۱۳۹۸ انجام شده که نتایج آن در جدول ۳ و شکل ۱ ارائه شده است.

در جدول ۳ ستون دوم سهم خودرو از تورم کل است به عنوان مثال در اسفندماه ۶/۴۷ درصد از ۱۰۰ درصد نرخ تورم مربوط به قلم خودرو است و در ستون آخر میزان عددی تورم خودرو از تورم کل نشان داده شده است، به عنوان مثال در اسفندماه ۲/۲۲ واحد از ۳۴/۴ واحد تورم کل مربوط به خرید خودرو است. همان طور که مشاهده می شود در طول سال ۱۳۹۸ سهم خودرو از تورم

شکل ۱- سهم خودرو از تورم سالانه کل

جدول ۳- سهم خودرو از تورم سالانه کل

دوره زمانی	سهم از تورم سالانه (درصد)	تورم سالانه کل	سهم از تورم سالانه (عدد جبری)
فروردین	۵,۸۶	۳۰,۲	۱,۷۷
اردیبهشت	۶,۱۹	۳۳,۷	۲,۰۹
خرداد	۶,۳۸	۳۶,۹	۲,۳۶
تیر	۶,۵۳	۳۹,۷	۲,۵۹
مرداد	۶,۵۳	۴۱,۴	۲,۷۰
شهریور	۶,۲۵	۴۱,۹	۲,۶۲
مهر	۶,۱۸	۴۱,۳	۲,۵۵
آبان	۶,۱۹	۴۰,۳	۲,۵۰
آذر	۶,۲۴	۳۹,۳	۲,۴۵
دی	۶,۳۵	۳۸,۰	۲,۴۱
بهمن	۶,۵۴	۳۶,۵	۲,۳۹
اسفند	۶,۴۷	۳۴,۴	۲,۲۲